7/5416, 5420, 5426

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-02.03-01/
Konu: Soru Önergesi Hk.

26.02.02* 12359

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: a. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 04.1.2002 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-12656 sayılı yazısı.

b. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 12.2.2002 tarihli ve BDDK.2.TMSF.01.VAR-159 sayılı yazısı.

Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu tarafından yöneltilen 7/5414 ve 7/5416 sayılı, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya tarafından yöneltilen 7/5420 ve İstanbul Milletvekili Erol Al tarafından yöneltilen 7/5426 sayılı yazılı soru önergeleri ile ilgili olarak BDDK'den alınan ilgi (b) yazının sureti ve hazırlanan bir metin ilişikte gönderilmiştir

Gereğini arz ederim.

7/5416/12723/30343
7/5420/12727/30354
7/5426/12744/30388

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

EK: 2 (6 Sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi:
Başbakanlık

12- 2-02 17:35

7/5416,5420,5426

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU

SAYI : BDDK.2.TMSF.01.VAR-179
KONU : " Soru Önergesi "Hk.

12 ŞUBAT 2002

T.C. DEVLET BAKANLIĞINA
Sn.Dr.Kemal DERVİŞ

İlgi: 04.01.2002 tarih ve B.02.0.019/(16)041 sayılı Evrak Akış Talimat Formunuz eki Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 04.01.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12656 sayılı yazısı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının ilgide kayıtlı yazısı ekinde gönderilen soru önergeleri ile ilgili açıklamalarımıza aşağıda yer verilmiştir.

- Tokat Milletvekili M.Ergün DAĞCIOĞLU'nun 7/5414-12721 sayılı soru önergesi:

1) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen bankaların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının mal varlığı üzerine ihtiyati tedbir konulmasına dair alınan mahkeme kararları ilgili icra müdürlükleri kanalıyla uygulanmıştır. Bu bağlamda, icra müdürlükleri tarafından ilgili yerlere yazılan müzekkerelere verilen cevaplar çerçevesinde ve Bankalar Kanunu'nun 22 nci maddesinin 7 nci fıkrası hükmü dikkate alınarak hazırlanan bilgilere ilişkin dökümler Ek-1' de sunulmuştur.

2) Devletin zor kullanma yetkisinin ülke sınırları ile sınırlı olması, diğer bir ifadeyle, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre verilen ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararlarının icra yolu ile bir başka ülkede uygulanabilmesi mümkün olmadığından, Türk Mahkemelerinden alınan ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının yurtdışında uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

3) Bankalar Kanunu'nun 14. maddesi gereğince Fon'a devredilen bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklardan mal beyannamesi talep edilmekte ve ilgililerin malvarlıklarına ihtiyati tedbir konulmaktadır. Bu çerçevede bankanın iştirakleri içerisinde banka eski ortaklarının hisse payları olması durumunda bu paylara da tedbir konulmaktadır. Banka iştirak payının %51'in üzerinde olması durumunda ise tespit konusu iştirakin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, Fon tarafından atanan Bankanın yeni yönetimi tarafından yeniden belirlenmektedir. Bankaların eski sahiplerinin alacak tahsili bakımından önem arzeden işletmelerinin yönetimlerine, gerekli koşulların oluşması halinde el konulmaktadır. Amaç alacağın tahsili, sözkonusu işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesi, işsizliğe sebebiyet verilmemesidir. Yaygın bir kamulaştırma görüntüsünün genel ekonominin iyileşmesine yardım etmeyeceği

düşünülmektedir.

4) Bilindiği üzere, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin 5. fıkrasının (bc) alt bendi uyarınca yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen Bankalar hakkında "Fon, yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurtdışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan ter türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye yetkilidir. Bu kapsamda Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen bankaların sözkonusu ortakları ve yöneticileri hakkında bankaların Fon'a devir tarihleri itibariyle ilgili mahkeme kararları alınmaktadır. Diğer taraftan, Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin 5.fıkrasının (bc) alt bendinde" ... Bu bend hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. ..." hükmüne amir olduğundan, sözkonusu Kanun hükmü çerçevesinde belirlenen süre içerisinde sorumlulukları tespit edilen banka eski ortak ve yöneticileri hakkında gerekli davalar açılmakta, belirlenen süre sonunda herhangi bir dava açılmaması durumunda ihtiyati tedbir kararları ortadan kalkmakta ancak, daha sonra herhangi bir tespit yapılması durumunda gerekli hukuki süreç yeniden başlatılmaktadır.

- Tokat Milletvekili M.Ergün DAĞCIOĞLU'nun 7/5416-12723 sayılı soru önergesi:

1) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun Bilgin Grubuyla, Etibank A.Ş. dolayısıyla kabul edilen ödeme planında teminat olarak yer alan Sabah Gazetesi Samandra tesisleri için daha önce bu gruba kredi açılırken Etibank A.Ş. ve T.Halk Bankası yönetimleri tarafından 23.02.2000 tarihinde TL.80 trilyonluk 1. derecede ipotek müştereken ve Etibank A.Ş. tarafından TL.25 trilyonluk 2. derecede ipotek 21.09.2000 tarihinde alınmıştır. Mevcut ekspertiz raporlarında sözkonusu gayrimenkul inşaatı için Samandra Belediyesi'nin 29.01.1999 tarih ve 99/12 sayılı yapı ruhsat belgesi bulunduğu, buna karşılık İ.S.K.İ. tarafından sözkonusu yapı ruhsatının ve bu ruhsatın dayandırıldığı imar planının iptaline yönelik iki dava açıldığı, bölgenin imar planında gayrimenkulün küçük sanayi ve depolama alanı olarak görüldüğü belirtilmektedir.

2, 3) Bankaların kullandırdıkları krediler için aldıkları teminatlara ilişkin olarak genel bir kredi teminat kriteri bulunmamaktadır. Dolayısıyla, her bir bankanın kullandırdığı kredilerde uyguladığı kredi teminat kriterleri farklı olup, bu kriterlerin neler olduğunun soruda bahsedilen kamu bankalarından sorulmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Diğer taraftan, (2) numaralı soruda ve (3) numaralı sorunun ikinci kısmında talep edilen bilgilerin ise kanunen yetkili olan mercilerden başkasına açıklanması, Bankalar Kanunu'nun 3 üncü maddesinin 8 numaralı fıkrası ile 22 nci maddesinin 7 numaralı fıkrası uyarınca mümkün bulunmamaktadır.

4) Bankalar Kanunu'nun 14. maddesi gereğince Fon'a devredilen bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklardan mal beyannamesi talep edilmekte ve ilgililerin malvarlıklarına ihtiyati tedbir konulmaktadır. Bu çerçevede bankanın iştirakleri

7/5416, 5420, 5426

içerisinde banka eski ortaklarının hisse payları olması durumunda bu paylara da tedbir konulmaktadır. Banka iştirak payının %51'in üzerinde olması durumunda ise tespit konusu iştirakin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, Fon tarafından atanan Bankanın yeni yönetimi tarafından yeniden belirlenmektedir. Ayrıca, Bankaların eski sahiplerinin alacak tahsili bakımından önem arzeden işletmelerinin yönetimlerine, gerekli koşulların oluşması halinde el konulmaktadır. Amaç alacağın tahsili, sözkonusu işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesi, işsizliğe sebebiyet verilmemesidir. Yaygın bir kamulaştırma görüntüsünün genel ekonominin iyileşmesine yardım etmeyeceği düşünülmektedir.

- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet YALÇINKAYA'nın 7/5420-12727 sayılı soru önergesi:

Kasım 1999 tarihinden önce sermaye artışı nedeniyle oluşan rüçhan haklarının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılması sonucu Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin hisselerinin %84,52'sine Fon tarafından sahip olunulmuş, Bank Ekspres A.Ş.'nin hisselerinin %99,46'sı hisse devir sözleşmesi ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından satın alınmış ve 07.01.1999 tarihinde de Interbank A.Ş.'nin yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na geçmiştir. Kasım 1999 tarihinden sonra ise 22.12.1999 tarihinde Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş., Egebank A.Ş., Yaşarbank A.Ş., Sümerbank A.Ş. ve Eskişehir Bankası T.A.Ş., 27.10.2000 tarihinde Etibank A.Ş. ve Bank Kapital T.A.Ş., 6.12.2000 tarihinde Demirbank T.A.Ş., 27.02.2001 tarihinde Ulusal Bank T.A.Ş., 15.03.2001 tarihinde İktisat Bankası T.A.Ş., 10.07.2001 tarihinde EGS Bank A.Ş., Milli Aydın Bankası T.A.Ş., Kentbank A.Ş., Sitebank A.Ş. ve Bayındırbank A.Ş., 30.11.2001 tarihinde ise Toprakbank A.Ş. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmiş ve adı geçen banka hisse senetlerinin mülkiyeti Fon'a geçmiştir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen 19 adet Banka için Fon tarafından bugüne kadar aktarılan kaynaklara ilişkin açıklamalarımız aşağıdaki tabloda ve bankalara göre dağılımı Ek. 2'deki tabloda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Fon Bankalarına aktarılan Kaynaklar	**(Milyar TL)**	**(Milyon USD)**
Mevduat	1.483.200	358
Sermaye	1.011.822	-
İhtiyatlar	10.982.901	7.010
TOPLAM	**13.477.923**	**7.368**

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, sözkonusu bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devri sırasında ödenmiş sermaye tutarındaki zararlarının devralınması nedeniyle aktarılan kaynak tutarı ile sermaye artışına iştirak edilmesi sonucu sermaye olarak aktarılan tutar toplam 1.011.822 milyar TL'dır.

7/5416, 5420, 5426

Diğer taraftan, Bank Ekspres A.Ş. ve Sümerbank A.Ş. hisselerinin sırasıyla Tefken Holding A.Ş.'ne ve Ordu Yardımlaşma Kurumu'na devredilmesi nedeniyle daha önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından Bank Ekspres A.Ş.'ne yapılan ve faizleriyle birlikte 141.041 milyar TL ve Sümerbank A.Ş.'ne yapılan 665.077 milyar TL mevduat imzalanan satış sözleşmeleri uyarınca üzerinde mutabık kalınan vade, faiz ve diğer koşullarla ilgili bankalar nezdinde mevduat olarak bırakılmıştır.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 15 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Fon, Hazine Müsteşarlığı'ndan izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığı'nca Fona ikrazen verilmek üzere özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edebilmekte, özel tertip devlet iç borçlanma senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından müştereken belirlenmektedir. Bu kapsamda T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na verilen 10.982.901 milyar TL ve 7.010 milyon USD tutarında özel tertip devlet tahvili sözkonusu bankalarca fevkalade ihtiyatlar hesabında muhasebeleştirilmiştir. Bu tutara dahil olan nominal tutarı TL.1.499.427 milyarlık özel tertip devlet tahvili adı geçen Müsteşarlığa iade edilmiştir.

Fon'a devredilen bankalarca verilen usulsüz krediler nedeniyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından banka eski ortak ve yöneticileri aleyhine açılan davalara ilişkin tablo Ek:3'de sunulmuştur.

- İstanbul Milletvekili Erol AL'ın 7/5426-12744 sayılı soru önergesi:

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen 19 adet Banka için Fon tarafından bugüne kadar aktarılan kaynaklara ilişkin açıklamalarımız aşağıdaki tabloda ve bankalara göre dağılımı Ek. 1 'deki tabloda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Fon Bankalarına aktarılan Kaynaklar	(Milyar TL)	(Milyon USD)
Mevduat	1.483.200	358
Sermaye	1.011.822	-
İhtiyatlar	10.982.901	7.010
TOPLAM	**13.477.923**	**7.368**

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, sözkonusu bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devri sırasında ödenmiş sermaye tutarındaki zararlarının devralınması nedeniyle aktarılan kaynak tutarı ile sermaye artışına iştirak edilmesi sonucu sermaye olarak aktarılan tutar toplam 1.011.822 milyar TL'dır.

Diğer taraftan, Bank Ekspres A.Ş. ve Sümerbank A.Ş. hisselerinin sırasıyla Tefken Holding A.Ş.'ne ve Ordu Yardımlaşma Kurumu'na devredilmesi nedeniyle daha önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından Bank

Ekspres A.Ş.'ne yapılan ve faizleriyle birlikte 141.041 milyar TL ve Sümerbank A.Ş.'ne yapılan 665.077 milyar TL mevduat imzalanan satış sözleşmeleri uyarınca üzerinde mutabık kalınan vade, faiz ve diğer koşullarla ilgili bankalar nezdinde mevduat olarak bırakılmıştır.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 15 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Fon, Hazine Müsteşarlığı'ndan izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığı'nca Fona ikrazen verilmek üzere özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edebilmekte, özel tertip devlet iç borçlanma senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından müştereken belirlenmektedir. Bu kapsamda T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na verilen 10.982.901 milyar TL ve 7.010 milyon USD tutarında özel tertip devlet tahvili cözkonusu bankalarca fevkalade ihtiyatlar hesabında muhasebeleştirilmiştir. Bu tutara dahil olan nominal tutarı TL.1.499.427 milyarlık özel tertip devlet tahvili adı geçen Müsteşarlığa iade edilmiştir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesindeki bankalardan devir tarihleri ile 30.12.2001 tarihleri arasında toplam 903,5 milyon ABD Doları tahsilat gerçekleştirilmiştir.Bu tutarın 875,5 milyon ABD Dolarlık kısmı Fon bankaları tarafından, 28 milyon ABD Dolarlık kısmı ise Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tahsilat Dairesi tarafından tahsil edilmiştir.

Hazine tarafından verilen kaynakların, 2002 yılı sonunda başlamak üzere 10 yıl içinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından geri ödenmek üzere Hazine Müsteşarlığı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında sözleşme imzalanmıştır. Diğer taraftan, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 15. maddesinin 2.fıkrasında "... Hazine Müsteşarlığı'nca Fon'a ikrazen ihraç edilmiş bulunan Devlet İç Borçlanma Senetlerinden doğan borçlar Bakanlar Kurulu kararı ile tasfiye edilebilir." hükmü yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Engin AKÇAKOCA
Başkan

EK: 3 (23 sayfa)

7/5416, 5420, 5426

İstanbul Milletvekili Sn. Erol Al'ın Soru Önergesinde Sorduğu Sorular:

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) bünyesindeki Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) bugüne kadar açılan kredilerin toplamı ne kadardır?
2) Bu kredilere ne kadar faiz uygulanmaktadır?
3) TMSF tarafından Hazine'ye bugüne kadar yapılan geri ödeme tutarı ne kadardır?
4) Hazine, TMSF bünyesindeki bankaların varlıklarını ya da isim haklarını satış veya hakim hissedarları takip yoluyla TMSF bünyesine alınan bankalar için kullandığı kaynağın ne kadarlık bölümünü geriye alabilmiştir?
5) Bundan sonra hiçbir bankanın TMSF bünyesine alınmayacağı varsayılırsa, TMSF'nin mevduatlardan sağladığı kaynak ile Hazine'ye borcunu ne kadar zamanda ödemesi öngörülebilir?

Soruların Yanıtları:

Hazine Müsteşarlığı tarafından Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'na (TMSF) kredi açılmamaktadır. Ancak Fon'da bulunan bankaların kaynak ihtiyacının karşılanması ve bilançolarının yeniden yapılandırılması amacıyla, 4389 Sayılı Bankalar Kanunu'nun 15 inci maddesi ve 4640 Sayılı Kanunla değişik 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 32 inci maddesi çerçevesinde, TMSF'ye 2000 yılında 3,8 katrilyon TL tutarında ve 2001 yılında ise 13,4 katrilyon TL tutarında TL cinsi ve döviz cinsi/endeksli özel tertip iç borçlanma senetleri ihraç edilmiştir. 2001 Aralık sonu itibariyle söz konusu Fon'a bu kapsamda ihraç edilen senet stoku 16,3 katrilyon TL tutarındadır.

Söz konusu Fon'a ihraç edilen iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak Fon ve Hazine Müsteşarlığı arasında ikraz anlaşmaları imzalanmış olup; ikraz anlaşmalarında belirlenen ödeme planı çerçevesinde, ihraç edilen iç borçlanma senetleri ve kupon ödemeleri tahakkuk eden faizleri ile birlikte Fon tarafından Aralık 2002 tarihinden itibaren 6 ayda bir taksitler halinde 10 yıl içerisinde geri ödenecektir.

TMSF tarafından Hazine Müsteşarlığı'na bugüne kadar ikraz borçları karşılığında nakit ödeme yapılmamıştır. Ancak, Hazine Müsteşarlığı ve TMSF arasında imzalanan ikraz anlaşması çerçevesinde, TMSF'ye ikrazen verilen 1,5 katrilyon TL nominal değerli, 24 Nisan 2002 vadeli, iskontolu özel tertip iç boçlanma senetlerinin, Hükümetçe uygulanan "Güçlü Ekonomiye Geçiş" programı çerçevesinde yürütülen çalışmalar paralelinde ve Fon Bankaları'nın özkaynak tutarları da gözönünde bulundurularak, geri alınması hususunda Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetim Kurulu tarafından Hazine Müsteşarlığı'na başvuruda bulunulmuştur. Bu çerçevede, anapara tutarı yaklaşık 994.7 trilyon TL tutarında olan söz konusu iç borçlanma senetleri 30.07.2001 tarihinde Fon tarafından iade edilerek TMSF'nin ikraz borçlarına mahsup edilmiştir.